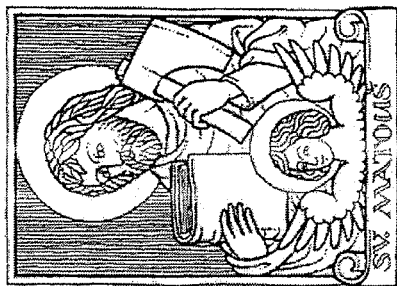


# MATOUŠ

ČÍSLO 59

Postní doba 2009

*Občasník farního  
společenství Fryšavy a  
Sněžného.*



## Postem postupovat k vyšším postům

Doba postní začíná Popeleční středou. U většiny lidí tato doba nevyvolává mimořádné nadšení, protože se pravděpodobně jedná o nedorozumění. Domnívají se, že půst znamená jen něco pust-it, o-pustit, a také případně od-pustit. V tom mají bezesporu pravdu, ale skutečná vnitřní podstata je jinde.

Postit se znamená usilovat o určitý post, místo, umístění. Ovšem dosáhnout nějakého postu není nikdy snadné. Pochopitelně čím hodnotnější post, tím náročnější vyžaduje post-ění. Je nám například zřejmé, že se nevyhne postu, pokud chceme mít kvalitní post-avu, ale také post-avení, nebo toužíme-li post-upně dosáhnout odpovídajícího post-upu. Postit se také musíme, chceme-li něco post-avit. Matka se ráda v mnohém postí, aby se mohla post-arat o své dítě. Možná by doba post-ní pro nás mohla být i určitým post-rčením, abychom si všimli, že kolem nás je nemalé množství lidí nejrůznější měrou post-ižených, někteří dokonce odkázání trvale na svou post-el. A také na nás. Na náš post-oj k nim i na naši snahu, aby se post-ižení post-upně mohli post-avit mezi nás, abychom se o ně dokázali post-arat, aby nemuseli post-rádat naši lásku.

Abyste se letos chutě pustili  
do postní doby,  
přejí vám vaši kněží  
P. Pavel a Ladislav

## JAK SE POSTIT PODLE APOŠTOLA PAVLA

„Ano, musíte se stávat novými, odlišnými osobnostmi, dobrými, které zrcadlí Boží tvář. Nechte tedy lhaní a říkejte si navzájem pravdu, patříte přece všichni k sobě jako údy v jednom těle. Někdy je těžké ubránit se hněvu, ale nehřešte tím, že byste ho v sobě rozdmýchávali. Když vás už někdo rozlobil, nechodte s tou zlostí spát. Kdo kradl, ať toho hned nechá a přiloží ruce k pořádné práci, aby měl čím přispět potřebnějším. Nevypusťte z úst žádnou jedovatost. Hleďte raději, aby vaše slova byla každému v pravou chvíli pomocí a povzbuzením. Nezbuďte se svým jednáním Ducha svatého, kterého vám dal Bůh. Nemáte jinou propustku pro vstup do nebeského domova. Pryč s tvrdostí, náladovostí a vznětlivostí. Hádky, urážky a jízlivost ať jsou vám cizí. Buďte k sobě navzájem laskaví a shovívaví a odpouštějte si, jako vám odpustil Bůh kvůli Kristu. (Podle Ef 4,24).

## Tomáš Halík.

### VZDÁLENÝM NABLÍŽKU

Muž, jenž na cestě do Damašku zaslechl oslovení shury „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?“, byl vskutku zvláštní apoštol. Nejen přiběhem svého dramatického obrácení, nejen tím, jak pronikavě se odlišuje od Dvanácti svou povahou a vzděláním. Bez Pavlových listů by se Nový zákon zdaleka tolik nelišil od apokalyptické literatury své doby. Bez Pavla by křesťanství asi zůstalo jednou z mnoha sekt v rámci židovství. Teprve s Pavlem pokračuje nejen kulturní a náboženské hranice Izraele, nýbrž boří všechny dosud nedotknutelné hranice a společnosti: nezáleží už na tom, je-li člověk žid či pohan, muž či žena, otrok nebo svobodný. Všechny tyto přehrady jsou relativizovány tím, co je pro Pavla absolutní: *novost života v Kristu – dosažení svobody*, k níž jsme všichni povoláni, k níž jsme byli osvobozeni Kristem a kterou musíme uhájit.

Pavel nevěnuje pozornost Ježíšovu kázání, jeho zářakům, jeho životu, jak jej líčí evangelia – s jedinou výjimkou: to jsou velikonoční události. Pavel celé evangelium, celou svou verzi křesťanství staví jen a jen na Velikonočních – eucharistii, kříži a vzkříšení.

Judaismus (a jemu v mnohém podobný islám) jsou v podstatě *první systémy*, založené na smluvním vztahu. Ježíš – ale ještě radikálnější Pavel – učinil úžasný průlom a obrat: pokus *nahradiť vztah „má dáti – dal“ dialektikou milosti a víry*, nahradit náboženství pravidel náboženstvím lásky.

Sérií starozákonních smluv – a především smlouvou na Sinaji – Bůh zavazuje Izrael *i sám sebe*.

Ježíš uzavírá *novou smlouvu*, která už není postavena na právu, nýbrž na lásce:

Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás. To je Ježíšovo jediné „příkazání“, zcela vybočující ze systému příkazů a zákazů, oddělování „čistého“ od „nečistého“. Ježíš – a v jeho stopách Pavel – stavějí celý tento systém na hlavu.

Boží láska je ovšem „neprůhledná“, „iracionální“, protože přesahuje logiku práva, je „pošetilá“. Není možné ji pochopit „rozumem“, nýbrž *právě zase jen láskou*. Není možné ji spoutat promyšleným systémem pravidel, nýbrž vyjádřit jen tím jediným příkazáním, které dal Ježíš apoštolům při poslední večeři. Pro právnícký rozum je to „pošetilost“.

Ano, člověk chce stále rozumět Bohu, pochopit ho, odkrýt jeho tajemství. Správně tuší, že se mu to může podařit jen tehdy, bude-li v nějakém smyslu jako Bůh. Avšak existují dvě radikálně odlišné cesty, jak být jako Bůh: cesta „poznání Boha“, anebo logika lásky. Tu první nabídl Satan Adamovi v ráji (budete jako bohové, znajíce dobré a zlé), tu druhou nabízí Ježíš (bud'ťe jako můj nebeský Otec, který dává svému slunci svítit a dešti padat na dobré i zlé). Tu druhou cestu dobře chápe a realizuje Pavel: bud'ťme blázny v Kristu – pošetilá Boží věc je silnější než lidé ...

I v církvi se stále objevuje snaha porozumět Bohu tak, že vědění o něm seřveme do dogmatických definic a našemu vztahu s ním dáme svěřací kazajku právního systému. Místo dramatických příběhů Písma, (zvoucích k stále novému promyšlení a inspirujících činy pošetilé lásky jak ji vidíme třeba u Františka z Assisi), je předkládán – v podobě katechismů a logicky uspořádaných učebnic, přehledný jízdní řád, jímž je třeba se disciplinovaně, a *stále stejné* řídit, nechceme-li narazit. Proti tomu stojí teologové, mystici a světci, kteří ukazují, že Bůh je nevystihlé tajemství a že následování Krista, plnění Boží vůle, jak se ukázala v Kristu, nespočívá v plnění

příkazů a zákazů, nýbrž v pošetilosti lásky. A ti samozřejmě „narážejí“, jako Ježíš narazil na zeď ochránců Zákona.

Boží logika je zkrátka jiná než lidská, a člověk ji musí zakoušet jako paradox – a těchto paradoxů jsou plná Ježíšova podobenství i Pavlova teologie kříže, víry a milosti. První budou posledními a poslední prvními; kdo ztratí život, ten ho nalezne; kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má; blaženější je dávat než brát; blahoslavení chudí – běda bohatým, blahoslavení pronásledovaní... Obě tajemství v srdci křesťanské teologie, Vtělení i Vykoupení, Bůh v jeslích i Bůh na šibenici, patří k těmto paradoxům na prvním místě.

Ale mnohým se ty příliš doširoka otevřené dveře lásky a duch, který jimi vanul, zdály příliš riskantní a pomalu je zase přivírali právníckým myšlením.

Pavle, Pavle, proč tě – a Kristova ducha svobody v tobě – my křesťané stále pronásledujeme?

V roce 2007 vyhlásil papež Benedikt XVI. „rok svatého Pavla“. Co všechno se v něm asi stane?

Z knihy ThDr Tomáše Halíka.

„Vzdáleným nablízko“.

Vydalo Nakladatelství Lidové noviny.  
Praha 2007.

## DESATERO OTCE

Pro ty, kteří se stali, nebo chtějí stát otci.

Srov. Dt 5,6-21

Slyš ty, jenž se chceš nazývat otcem. Hospodin Bůh je jediným otcem. Od něj se budeš učit otcovství a vždy budeš takovým otcem, aby i tvůj syn, když tebe před sebou vidí, se nemusel stydět nazývat svého Boha svým otcem.

1. Ve velikost a jedinečnost svých dětí věřití budeš.
2. Jejich jméno bude pro tebe svaté. Nebudeš je nikde snižovat, přezíráv o nich mluvit, jejich neúspěch nebo slabé stránky zveřejňovat.
3. Pomni, abys čas dětí světil. Je dost jiného času - na práci, na odpočinek, na televizi i noviny, na přátele.

4. Cti syna svého i dceru svou, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh.

5. Nezabiješ. Nebudeš své dítě týrat. Nebudeš je dráždit, ani je snižovat, ani ponižovat. Nebudeš jakkoliv zneužívat své převahy nad ním. Nebudeš žádné své dítě upřednostňovat.

6. Nepohoršíš své dítě ani řečí, ani skutkem. Nebudeš před ním snižovat druhé pohlaví, ani vztah muže a ženy, protože Hospodin, tvůj Bůh, stvořil člověka jako muže a ženu, oba miluje a jejich vztahu požehnal.

7. Majetek a soukromí tvého syna a dcery jsou nedotknutelné. Neporušíš jejich soukromí, aniž svévolně do něj vnikneš. Jen oni sami mají právo dát ti do něj nahlédnout.

8. Nepromluvíš křivého svědectví před dětmi. Budeš je učit účtě k pravdě. Budeš je učit pravdu hledat, pravdu mluvit. Ty sám budeš jim vzorem.

9. Nebudeš dychtit po jiných dětech, nebudeš je na úkor svých dětí vychvalovat, se svými dětmi srovnávat a za vzor a příklad je dávat. Tebe Bůh poslal k tvým dětem; jejich velikost budeš hledat a nalézat.

10. Aniž budeš druhému otci závidět jeho situaci, jeho možnosti, jeho majetek. Tobě dal Hospodin všechno, co potřebuješ k tomu, aby ses stal otcem svých dětí. Hospodin Bůh ať je ti vzorem a pomocníkem, protože on je otcem všech otců, a v něm všechno otcovství nachází svou plnost na věky. Nezapomínej, že Hospodin je i tvým otcem i otcem tvého syna i otcem tvé dcery.

Josef Hes (Z)povídačky  
Karmelitánské nakladatelství  
Kostelní Vydří 1999.

## VÝCHOVNÝ STYL A JEHO DŮSLEDKY

Žije-li dítě v ovzduší kritiky, učí se odsuzovat druhé;  
žije-li dítě v ovzduší nevraživosti, učí se nenávidět;  
žije-li dítě v ovzduší výsměchu, učí se nejistotě;  
žije-li dítě v ovzduší výčitek, učí se pociťovat vinu;

žije-li dítě v ovzduší snášenlivosti, učí se být trpělivé;  
žije-li dítě v ovzduší povzbuzování, učí se smělosti;  
žije-li dítě v ovzduší oceňování, učí se kladně hodnotit druhé;  
žije-li dítě v ovzduší přimosti, učí se být spravedlivé;  
žije-li dítě v ovzduší bezpečí, učí se důvěřovat druhým;  
žije-li dítě v ovzduší uznání, učí se sebedůvěře;  
žije-li dítě v ovzduší přátelství a lásky,  
učí se nacházet a projevovat lásku ve světě.

Křesťanský životní styl (V. Smékal)

## TAJEMSTVÍ ÚSPĚCHU

Nedávno vydalo nakladatelství Portál knihu známého amerického spisovatele: „100 tajemství lidského úspěchu.“ Shrnuje zásady amerického snu o úspěšném životě. Český čtenář se podiví, jak velké množství rad je nám vzdálenější, než zeměpisná délka opačné Zeměkoule. Ale některá z těchto tajemství má životnost a plnost i v našem neamerickém světě.

### Nemůžete se přinutit k tomu, aby vám chutnala brokolice.

S typu osobností je to asi jako s číslý bot. Ta je nám dána bez ohledu na naše volby či preference. Když chodíme v botách nevhodné velikosti, následky bývají bolestné.

Uvědomte si, kam patříte vy – tedy jakého typu je vaše osobnost – a podle toho si zvolte svou budoucnost.

### Mluvte pomalu

Máme toho hodně co říci a přitom na to máme málo času. Zcela přirozeně proto často podléháme sklonu vyhrlit toho ze sebe najednou co nejvíc.

Ale komunikace není o počtu vět, které vyslovíme – ve skutečnosti při ní jde o počet věcí, jimž porozumí naši posluchači. Dobří řečníci umí něco ve skutečnosti velmi prostého: mluví pomaleji než ostatní.

### Poučte se z vlastních proher

Prožitě neúspěchy bývají vynikajícími příležitostmi k učení. Nejen že si uvědomíte, co jste udělali špatně, abyste už stejnou chybu neopakovali, ale možná i lépe porozumíte sami sobě, když si ujasníte, co vás vedlo k rozhodnutí, která jste předtím učinili.

### Naslouchat znamená víc než mlčet

Častokrát přemýšlíme o tom, co musíme říci, kolik toho musíme říci a jak nejlépe bychom to měli říci. Do svých promluv vkládáme tolik úsilí, že chvíle, kdy nemluvíme, považujeme mnohdy za přestávkou v práci.

Není to správné, protože pozorné naslouchání tomu, co říkají jiní, nám umožňuje je polepšit.

### Nezapomínejte na to, že se lišíte od ostatních

Pusťte si v televizi večerní zprávy a uvidíte denní přehled hrůzy. Přčtete si stránku v novinách věnovanou ekonomice a dozvíte se, jak jedna z firem klesá ke dnu. Události, které na sebe strhují pozornost většiny lidí, formují a mnohdy spíše deformují naše všeobecné budoucí očekávání.

Ze zpráv se bohužel nedozvídáme nic o lidech, kteří strávili úspěšný pracovní den a večer se navracejí do svých spokojených rodin. V novinách se nedočtete ani o tom, že ta a ta firma, dnes stejně jako každý jiný den opět normálně fungovala.

Nepřipusťte, aby pochmurné vidění světa nabízené sdělovacími prostředky zatemnilo i váš pohled na vyhlídku do budoucnosti.

### K manželským konfliktům se stavte čelem

Nezáleží na tom, o jakém druhu kariéry sníte. V jistém bodě to může začít působit konflikty ve vašem soukromém životě. Je snadnější předstírat, že tyto konflikty neexistují, nebo je možné se jim vyhýbat. Ovšem ignorováním zcela určitě nedosáhnete řešení – konflikt naopak získá na intenzitě a všechno se jen zhorší.

Proto se nevyhýbejte hovorům o nesrovnalostech mezi svým pracovním a rodinným životem. Vždyť jediné tak lze situaci opravdu zlepšit.

Problém většiny lidí tkví v tom, že nedokážou vzít na vědomí nevyhnutelnost odlišných názorů a nutnost o tom s partnerem

mluvit. Namísto toho hledají únik v novém vztahu. Tam se však zákonitě objeví deset nových rozporů a celý vzorec chování se zopakuje.

Zdravé vztahy nebyvají důsledkem toho, že mezi partnery existuje méně sporů, ale že při jejich řešení oba používají speciální dovednosti. Namísto toho, aby se každý snažil druhého přesvědčit o své pravdě, se ve zdravém vztahu oba partneři soustředí na hledání takového řešení, které by všem zúčastněným ulehčilo situaci.

### **Jděte svou vlastní cestou**

Sledujte auta opouštějící montážní linku. Každé z nich vypadá stejně jako ostatní, je vybaveno stejnými funkcemi. Takto byla zkonstruována a takto jsou i vyráběna. Kupujeme si je s očekáváním, že každé z nich bude fungovat stejně a že individuální rozdíly mezi námi buď vůbec neexistují nebo jsou nevýznamné.

Lidé však nejsou produktem montážní linky. I když se narodíme ve stejném místě a čase. I když se nám dostane stejného vzdělání a stejné výchovy, od samého počátku je zcela zjevné, že každý z nás je a bude jiný.

Dříve než se začnete pokoušet žít podle očekávání někoho jiného, dříve než se začnete snažit kopírovat něčí úspěch, zeptejte se sami sebe, zda jste byli stvořeni právě pro tohle.

### **Uvažujte tak, jako kdyby ostatní uměli číst vaše myšlenky**

Řada vědeckofantastických filmů předvádí chaos, který by rozpoutala schopnost číst myšlenky jiných lidí.

Ovšem k tomu, abychom spolehlivě zjistili úroveň spokojenosti lidí se svým zaměstnáním, umět číst myšlenky nemusíme. Vaši spolupracovníci i vaše rodina přesně vycítí, jak spokojeni jste se svou prací a nakolik vám na ní záleží, i když jste se třeba o tom před nimi nikdy nezminili. Vždyť o tom vypovídá tón vaší mluvy, chování a gesta.

### **O co hlavně jde?**

Kdybyste měli určit to nejdůležitější, co chcete od svého zaměstnání a od života, co by to bylo?

Mnozí z nás se sice honí především za penězi a za uznáním, ale ta nejdůležitější věc, které můžete dosáhnout, je smysl. Má-li vaše

každodenní práce svůj smysl, svůj účel, potom vám každý den přináší významnou životní hodnotu a svou hodnotu má i každý výsledek vaší práce, a to i tehdy, když se vám něco nepovede.

### **Zasloužte si uznání ve svých vlastních očích**

Není možné, aby váš úspěch závisel na reakci někoho jiného. Budete-li se o něco snažit jen proto, abyste udělali dojem na rodiče, na manžela či manželku, na spolupracovníky nebo na kteroukoliv osobu, nepřinese vám to na konci to pravé uspokojení. Není ve vašich silách uspokojit všechny jejich naděje a očekávání a v případě, že se od nich nedočkáte ocenění, můžete trpět frustrací.

Když se budete v první řadě snažit o to, abyste si díky výkonům mohli vážit sami sebe, potom budete schopni tolerovat i názory těch lidí ve vašem okolí, pro které nic není dost dobré.

Výzkumníci zjišťují, že optimistický pohled na svět nespočívá jen v tom, že na všechno pohlížíme z té lepší stránky. Optimismus znamená i důvěru ve vlastní schopnosti. A tato důvěra u šesti lidí z deseti pozitivně ovlivňuje zdraví, motivaci a pracovní výkony.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

### **SLOVO PRO VÁS, MLADÉ**

#### *Když se řekne modlitba...*

Někdo si rozsvítí před sebou svíčku, někdo si představí, jak klečí u postele ve svém pokoji, někdo má modlitbu spojenou jen s návštěvou kostela. Pevně věřím, že ty víš, že modlitba je setkání s Bohem, kdykoliv kdekoliv.

Když apoštolové chodili s Ježíšem, překvapilo je, že odchází na osamělá místa, aby se modlil. Oni totiž byli zvyklí na modlitbu, kterou se naučili v synagoze, na žalmy nebo na modlitby, které je doprovázely v jejich všedním životě. Často jistě opakovali: „Požehnaný je Hospodin, Bůh celého světa...“

Jenže Ježíšova modlitba byla jiná. Tak jiná, že ho prosí: „Pane, nauč nás modlit se! (Lk 11,1)

### Tajemství modlitby

V čem spočívá okouzlující tajemství modlitby Ježíše? On se setkává se svým Otcem, který ho nazývá milovaným Synem. Takto učedníci modlitbu neznali: Mnozí křesťané dodnes možná netuší, že modlitba není jen povinnost, ale že je to setkání s Bohem, který nás má nepředstavitelně rád!

### Bůh nás k modlitbě zve

Představ si, že by ti přišlo psaničko: „Ve čtvrtěk v pět odpoledne, čekám tě a těším se na tebe...“ Víš od koho je. Víš, že s ním můžeš prožít krásné okamžiky... určitě nepřijdeš na schůzku s tím, že máš hodně učení, že tě dnes naštvála kámoška... nebo nezáčneš nějakou naučenou básničku...

Spíše se co nejlépe na setkání připravíš a pak si povídáte o všem...

Ježíš mi neříká, abych jen opakoval slova naučených modliteb. Ježíš mi nabízí setkání, ve kterém poznám, že Bůh si mě zamiloval.

### Upřímnost v modlitbě

Ten, kdo mě trochu zná, si snadno všimne, když se se mnou něco děje... A chce, abych mu vše řekl, abych mu otevřel své srdce. Nechce slyšet nějaké naučené fráze, ale abych mu opravdu řekl, co mě trápí nebo co mě těší. On mě zná, rozumí mému srdci, ale chce, abych se před ním neuzavíral.

### Modlitba dítěte

Možná jste četli knížku „Děti píší Bohu“. Asi jste se nad něčím pousmáli. Některé věty vás zahřály u srdce, protože z nich byla cítit dětská prostota.

Asi každá naše modlitba je pro Boha podobná. Bůh, náš Otec, se někdy pousměje nad naivitou našich slov. Někdy mu připadnou jako dětské žvatlání, někdy jako koktavé vyznání, že ho mám rád. Ale pokud je to upřímné, jistě to potěší jeho milující srdce.

Vít Zatloukal

### VELIKONOCE NAŠICH DĚTÍ

Na naší faře mi kdysi děčka říkala, že se víc než na Vánoce těší na Velikonoce. Divila jsem se. Proč? Na Vánoce přece dostanete dárky, bude stromeček. Pak jsem se to dověděla: To jó! Ale Velikonoce trvají déle a stále něco můžeme dělat. Pomáhat při přípravě.

Už celý půst nosily děti v obětním průvodu věnečky s korálky. Na drátek každý den navlékaly různobarevné korálky: červený za modlitbu, modrý za dobrý skutek, žlutý za dobře vypracované úlohy... a věšely je na suchý stromeček.

Dlouho před Zeleným čtvrtkem se doma selo obilí a na Zelený čtvrtěk je v obětním průvodu nesl každý, komu se zazeleňalo.

Na Velký pátek všichni – i neministranti – dostali hrkačky. A protože na Zelený čtvrtěk zvony odletěly do Říma, tak se místo zvonění hrkalo. Pan farář sehnal i hrkací trakač a v poledne se místo zvonění po celé vsi hrkalo.

Na Bílou sobotu se všechna děvčata oblékala do stejných bílých šatů na znamení křtu. V ten den se křtili ti, kteří se celý rok na křest připravovali.

V pondělí Velikonočním se nesla v obětním průvodu malovaná vejce a velikánská pomlázka. To bylo starostí a práce s přípravou! Děvčata barvila vajíčka a kluci hledali co nejdelší pruty.

Tak vidíte! Nejsou takové velikonoce krásné? Mezi těmi pomocničky byla i nekrtěňátka. Co vím, jestli si na to někdy vzpomenou. Ale určitě byly celou dobu blízko našeho Pána a ten nezapomíná.

sestra Lída

### NA ZÁVĚR NĚCO VESELÉHO ZE ZPRAVODAJE VRANOVA N.D.

Lístěček za stěračem zaparkovaného auta: Zpráva pro zloděje: „Nádrž je prázdná, radio nemám, motor je vylágrovaný.“ Druhý den přibude další lístěček: „Pro majitele auta: takže kola jsou ti vlastně taky nanic!“

Starší kněz je obklopen ministranty, kteří se předvádějí, jak jsou sportovně nadaní. První udělal tři kotouly, další chodil po rukou, jiný dělá kliky a všichni společně říkají: „To, otče, už nedokážete.“ Kněz reaguje protiútokem. Vydá zubní protězu a začvaká s ní. A prohodí: „A to, zase nedokážete vy, kluci.“

Mami, upadl nám žebřík.“ „Pověz to tátovi.“ „Už to ví, visí totiž na okapu.“

Soudce jen stěží uklidnil přítomné v soudní síni: Napomíná je tedy: „Další osoba, která naruší průběh přelíčení, bude muset odejít domů.“

Na to obvinění: „Hurááá!“

Novomanžel se ptá své ženy blondýnky: „Proč už půl hodiny držíš tu slepici za krk?“ „Vařím!“ „Takhle?“ A žena na to: „No, vždyť tady se píše – slepici půl hodiny mírně podusíme.“

Štědrost a vděčnost se ještě nepotkaly.

Rodiče: Zvláštní skupina lidí,  
která se nejprve ze všech sil snaží naučit děti  
chodit a mluvit a pak je nutí,  
aby seděly, byly zticha.

Nejjednodušší hračka, s níž umí zacházet  
i úplně malé dítě, se jmenuje babička.

Úsměv je okno, kterým člověk vidí, je-li srdce doma.

#### **NEDĚLNÍ BOHOSLUŽBY V NAŠICH FARNOSTECH:**

Ve Fryšavě ..... 8,45 hod  
Ve Sněžném ..... 10,30 hod  
V Krásném v sobotu ..... 17,00 hod

.....  
Matouš: farní občasník, pro vnitřní potřebu vydává farnost Fryšava